

Šišenski »motor« dobro vleče...

Podatki o gospodarjenju so vedno aktualna tema večine razgovorov, saj je od gospodarstva odvisen pretežni del družbenega razvoja. To velja še posebej zdaj, ko se soočamo s težavami, ki jih doslej nismo v taki meri občutili tudi na lastni koži. Stabilizacija že počasi prodira tudi v zavest delovnega človeka in občana, čeprav marsikdo pogosto negoduje, češ, saj nisem ničesar kriv, da ni tega in onega, da se vse draži in tako naprej. Takšno prepričanje je, širše vzeto, povsem napačno; ali gre dejansko za nepoznavanje našega družbenega in političnega sistema, ali pa za ignoriranje določene problematike, ki jo posamezniki želijo naprtili drugemu. Najlaže je reči, nisem kriv, naj težave rešujejo drugi. Pri tem pa pozabljamo, da smo posamezniki del te družbe, da smo vpeti v sistem samoupravnega mehanizma, da smo si izbrali zahtevno, težko in odgovorno pot dogovarjanja o zahtevnejših pravnih življenja. Torej nam ne sme biti vseeno, kako gospodarijo tudi v sosedovem tozdu.

Tudi v gospodarstvu se rešujemo, kakor se kdo znajde; tisti, ki je pravočasno poskrbel za boljše cene, ni na seznamu izgubnarjev. Tisti, ki se je zanašal na svoj sozid ali na koga tretjega, pa pogosto že občuti pomanjkljivo gospodarjenje in se tudi že pojavlja na seznamu slabih gospodarjev. Res pa je, da se premalo zavedamo dviganja cen izdelkov, storitev, surovin, repromaterialov... Pozabljamo, da bomo tudi sami med tistimi, ki se bomo sicer najprej pojavili kot prodajalci dražjih izdelkov, kasneje pa tudi kot kupci takih izdelkov. Tu je krog zaključen. Najprej je vtis z osebnega zornega kota pozitiven, nazadnje pa nas udari po glavi kot posledica takega ravnanja. In prav tu smo. Nimamo izdelanega mehanizma v sistemu cen, čeprav imamo številna gradiva, ki pa so zgolj teoretično pisana in jih praksa sproti podira. Vse preveč je ukrepov, kar daje slab vtis o urejenosti sistema. Po drugi strani pa še tiste zakone, ki nekako delujejo v sistemu cen, poskušamo obiti.

Zato so precej smešne ugotovitve, da je npr. porast osebnih dohodkov v prvem polletju 1983 odraz večje produktivnosti, boljše organiziranosti, ekonomičnosti... Vemo, da gre le za povečanje cen izdelkov. Izredno redki so primeri, ko produktivnost tako poraste, da lahko vpliva na osebne dohodke.

Šišensko gospodarstvo še kar »vleče« tudi v osmih mesecih 1983 odlične kazalce gospodarjenja. Industrija je izdelala celo za 22,3 % več kot v istem času lani (avgust). Julija smo sicer zabeležili manjši padec, vendar je bil količinski obseg proizvodnje v avgustu večji za 47,1 %. Industrijska proizvodnja v mesecu avgustu pa presega povprečno lanske letošnje proizvodnje kar za 8,2 odstotka. V osmih mesecih letošnjega leta je bilo na konvertibilno področje izvoženega blaga v vrednosti 4.351 milijonov din, kar predstavlja 60,5 odstotka vsega blagovnega izvoza. V primerjavi z julijem se je v avgustu izvoz blaga na konvertibilno področje povečal za 12,8 odstotka.

Gospodarstvo pa le ugotavlja še vedno podobne težave kot v prvem polletju letos: pomanjkanje surovin in repromaterialov, težave v oskrbi z gorivi, pretiran porast stroškov energije in transporta. Številne organizacije združenega dela tarnajo nad dragimi krediti, obresti so že tako oderuške, da prihaja do resnejših zastojev v plačilnem prometu kljub raznim varovalnim instrumentom. Poseben problem pa imajo organizacije združenega dela, ki izvažajo v Iran ali Irak in še nekatere druge dežele, ki sploh ne plačujejo dolgov. Tako se ozdi zadolžujejo, če hočejo poslovati še naprej. Seveda so še vedno težko finančno breme in zaviralni element pozna plačila stimulacij izvoznikom, tečajne razlike, predvsem pa negotovost o bodočih pogojih gospodarjenja.

Tuji kupci pogosto izkoriščajo naše tečajne razlike in izsiljujejo nižje cene ali pa grozijo s prekinitvijo posla. Posamezne izvoznice v Jugoslaviji si med seboj konkurirajo in dobesedno odpirajo izvozne posle, in to žal za vsako ceno, za ceno ugleda države. Tu pa spet ne najdemo načina, da

bi preprečili tako ravnanje na tujem trgu.

Šišenskemu gospodarstvu velja tudi po osmih mesecih največje priznanje za uspehe, saj je še vedno nad mestnim in republiškim povprečjem, ko pregledujemo devizne prilive oziroma odnos med prilivi in odlivi ali glede izpolnjevanja plana izvoza.

Izvoz je edina rešitev za uravnoteženje gospodarstva. Seveda ne izvoz za vsako ceno, kot pogosto slišimo, ampak po ceni, ne pa da se prodajamo zaradi deviz. Prepozno ugotavljamo, da bi moral vsak ozd tako gospodariti s svojimi sredstvi, kot da dela za izvoz (organizacija dela, produktivnost, kvaliteta izdelkov, poslovnost...), pa ne bi bilo težav, o katerih se vsepovsod pogovarjamo in poskušamo najti najbolj ugodno rešitev.

Ozdi, ki so se pravočasno ali vsaj intenzivno usmerili v izvoz, v večini primerov uspešno poslujejo in se lahko pohvalijo tudi z boljšimi osebnimi dohodki. Po podatkih samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino — SISEOT — so na vrhu šišenskega gospodarstva v izvozu spet iste organizacije. Naj jih navedemo po višini presežanja plana za 8 mesecev 1983:

COLOR Medvode (258,1 %), RAŠICA TOVARNA PLETENIN (243,9 %), TUBA, Tovarna embalaže (168,5 %), SLOVENIJALES SORA, Medvode (143 %), KOT Tovarna kovinskega okovja, Tacen (141,9 %), PIVOVARNA UNION (114,4 %), DEKORATIVNA (111,4 %).

Pomemben kazalec poslovanja izvoznikov so tudi devizni prilivi. Tudi ti so nekoliko boljši kot v preteklih obdobjih. Spet so na vrhu znane organizacije združenega dela: ŠPORT OPREMA (274,9 %), RAŠICA (268,9 %), COLOR (208 %), TUBA (194,9 %), SLOVENIJA AVTO DO AVTO-IMPEX

(186,9 %), BAYER PHARMA (143,1 %) SLOVENIJALES SORA (135,8 %), TIKI (126 %), DEKORATIVNA (124,7 %) itd.

Od 194 organizacij združenega dela v naši občini ni med izvozniki le 47 ozdov, pa še to so npr. gostinčice, gradbeniki in ostali, ki se težje ali pa sploh ne morejo vključiti v mednarodno delitev dela.

Ne smemo se usipavati ob zadovoljstvu, da smo spet nad ostalimi (po nekaterih podatkih), saj gospodarstveniki in statistiki na razne načine prikazujejo uspešnost poslovanja organizacij združenega dela. Vse preveč je prisotna bojazn, kako v bodoče, ali bomo še dobili uspešne izvozne posle, ali bomo dobili zadostne količine surovin, repromaterialov, ali bo dovolj toka; nafta za naše trgovske zastopnike, dovolj kamionov za prevoze blaga, kako bo s potrošniškimi krediti? Ali bodo tudi v bodoče le-ti tako nesmiselni kot so sedaj, ko le še malokdo kupuje dražje potrebščine na kredit, ker je slednji predrag. Ali se bodo zaradi tega zopet začela polniti skladišča po tovarnah?

Delovni ljudje so pripravljeni trdneje prijeti za delo, če vidijo ustrezen cilj tega napornejšega dela. Tudi od povečati so se pripravljeni marsičemu, če le vidijo, do katere mere bodo potrebne žrtve za boljši jutri. Dokler je negotovost močnejša od zaupanja, pa imajo družbenopolitični delavci izredno veliko nalogo prepričati množice o pravilnosti stabilizacijskih poti, organizatorji dela v organizacijah z združenega dela pa podobno možnost: dokazati svoje sposobnosti v težkih časih. Šiškarji smo, vsaj po dosedanjih podatkih, na najboljši poti, da dokažemo, da se da marsikaj napraviti. Če le hočemo.

Tone Simončič

Akcija ob tednu otroka 1983

Skrb za otroke — skrb za prihodnost

Otroci z odrasčanjem ne čakajo. So vez človeštva z bodočnostjo. Vse napredno človeštvo sveta želi graditi srečen jutri za generacijami mladih, ki bodo svoje ustvarjalne moči razvijale v gmotni in socialni varnosti.

Žal je danes v svetu, polnem nasilja, še veliko otrok, ki so izpostavljeni grobemu terorju, bedi, lakoti in uničenju. Ker ta sramota človeštva dobiva čedalje širše razsežnosti, je Mednarodni sklad Združenih narodov za pomoč otrokom — UNICEF — sklenil v letošnjem mednarodnem letu otroka pozvati vso svetovno javnost in njene napredne sile k odločni dejavnosti pod delovnim naslovom »LAČEN OTROK IZZIVA SVETOVNO VEST«.

Tudi mi smo del svetovne javnosti in se v to vsakoletno manifestacijo in dejavnost UNICEF-a vključujemo s konkretnimi aktivnostmi doma in seveda tudi v mednarodnih odnosih.

V Sloveniji bo ta akcija od 3. do 9. oktobra potekala na temo: »SKRB ZA RAZVOJNE POTREBE OTROK — TEMELJNI IN STABILIZACIJSKI DEJAVNIK NAŠEGA RAZVOJA«.

Naša organizacija — občinska zveza prijateljev mladine Ljubljana Šiška, se v skladu z vso slovensko akcijo tudi letos kar najbolj intenzivno vključuje, skupno z OK SZDL — koordinacijskim odborom v pripravo »TEDNA OTROKA«, zavedajoč se, da če pomagamo otrokom, pomagamo samemu sebi, celotni družbi in vsemu svetu. Saj je bodočnost v rokah otrok, mladih.

Bogat program dejavnosti zveze predvideva, da bodo v okviru sveta za predšolsko vzgojo in varstvo družine pri občinski zvezi prijateljev mladine in z OK SZDL na občinski problemski konferenci »DRUŽINA V KRAJEVNI SKUPNOSTI«; sodelovali s temo problematika vzgoje, varstva, socialna varnost otrok, družbena prehrana itd.

Spodbujali bodo društva prijateljev mladine v KS, da pripravijo v sodelovanju z VVO in strokovnimi službami na šolah razgovore na zgoraj omenjene teme tudi v njihovih okoljih.

V ponedeljek 3. oktobra sta predstavnik Pionirskega doma-Centra za kulturo mladih obiskala osnovno šolo Franc Bukovec v Preski, kjer se je tovarš Trošt s pionirji literarnega krožka razgovarjal o književnosti. Tov. Pengov pa se je na šoli Staneta Kosca v Šmarinem razgovarjal in delal s člani likovnega krožka.

V torek 4. oktobra je bila problemska konferenca na temo »PIONIR V PROMETU«, na kateri bodo poleg mentorjev, sveta Zveze pionirjev pri občinski ZPM, sodelovali tudi člani občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Ljubljana-Šiška.

V sredo 5. oktobra pa bo za vse »male šolarje« VVO v Šiški brezplačna filmska predstava »ZVEZDICA ZASPANKA« v kino dvorani Šiška. Za vsečlane prvih razredov osnovnih šol v Šiški pa bo organiziran brezplačen ogled živalskega vrta.

V petek 7. oktobra pa bo 18 pionirjev v spremstvu predsednice sveta Zveze pionirjev sprejel v skupščini SRS dr. Ciril Ribičič, ki se bo pogovarjal o svoji knjigi SAMOUPRAVLJANJE — NAŠA MOČ, ki je zelo primerna za pionirje. Knjigo že lahko naročimo v knjigarnah.

Člane društev prijateljev mladine, tabornike, planince, predstavnike osnovnih organizacij ZSM v KS in druge pa spodbujajo, da bi za 8. in 9. oktober organizirali za cicančanke in pionirje izlete v naravo, organizirali razne trim akcije in druge športne manifestacije, ki naj bi jim skupaj s starši omogočili preživeti konec tedna v igri, vedrosti in veselju.

Roman Stana